

MATERIAL DIDÁCTICO

Elaborado por:

Beatriz Cebrián Ramos

Licenciada en Xeografía e Historia

Goya e Camarón: **Pintores de Cámara**

MUSEO MUNICIPAL DE VIGO
"QUINONES DE LEÓN"

OBXECTIVOS

Para maior e mellor gozo e comprensión desta unidade didáctica, recoméndase a visita ao Museo Municipal de Vigo “Quiñones de León”, onde estarán expostas algunhas das principais obras destes autores dende o 28 de marzo ata o 7 de maio de 2006.

Obxectivos xerais:

- Propiciar un achegamento á historia do período napoleónico e da España do XIX por medio dos pintores de cámara e os seus retratos e retratados.
- Saber quen eran os pintores de cámara e qué papel tiñan na corte.
- Coñecer máis acerca da pintura española do século XIX.

Obxectivos específicos:

- Aprender quen son os retratados e cal foi o seu papel no período napoleónico e na historia de España.
- Achegarse á figura de Francisco de Goya e José Camarón, non só como pintores de cámara, senón tamén como personaxes históricos que expresaban nos seus cadros as súas ideas e visións sobre a situación política que lles tocou vivir.
- Coñecer a importancia das Reais Academias de Belas Artes

CONTIDOS

- Contexto histórico na época de Goya e Camarón
- Pintura española do XIX
- Pintura galega no século XIX
- As Reais Academias de Belas Artes
- Os pintores de cámara da España decimonónica: Goya e Camarón e o papel que xogan na época napoleónica
- Estudo dos cadros expostos dos devanditos pintores

PROPOSTA DE ACTIVIDADES

Consideramos que antes de darlles a información aos rapaces, debemos “pescudar” sobre o que saben ou escoitaron, que pregunten na casa para que, unha vez explicado nas aulas, comparen e se decatén do que aprenderon e dos coñecementos adquiridos. Queremos que se sorprendan.

Proposta de actividades a realizar **antes** de que coñezan algo do material teórico:

Recomendamos que estas actividades previas sexan unha posta en común na aula, onde todos poidan participar e falar e entre todos vaian dando resposta ás preguntas e dúbidas.

Bloque de preguntas:

- Que é a Corte?
- Que é un pintor de cámara?
- A quen retratan os pintores de cámara?
- Sóache algún? Cal?

Que contén o que saiban ou lles soe sobre Goya. Quen era, a qué se dedicaba, onde vivía, en qué século ou época, algunha personaxe histórica contemporánea. Saberían dicir algún cadro famoso deste autor?.

En España houbo unha guerra no século XIX, a Guerra de Independencia. Saben contra quen loitamos? Que pasou? Quen formaba parte da nosa familia real? Algún artista pintou obra co tema desta guerra como protagonista? Os artistas soamente pintaban para a Corte ou podían tamén pintar cadros expresando as súas ideas?.

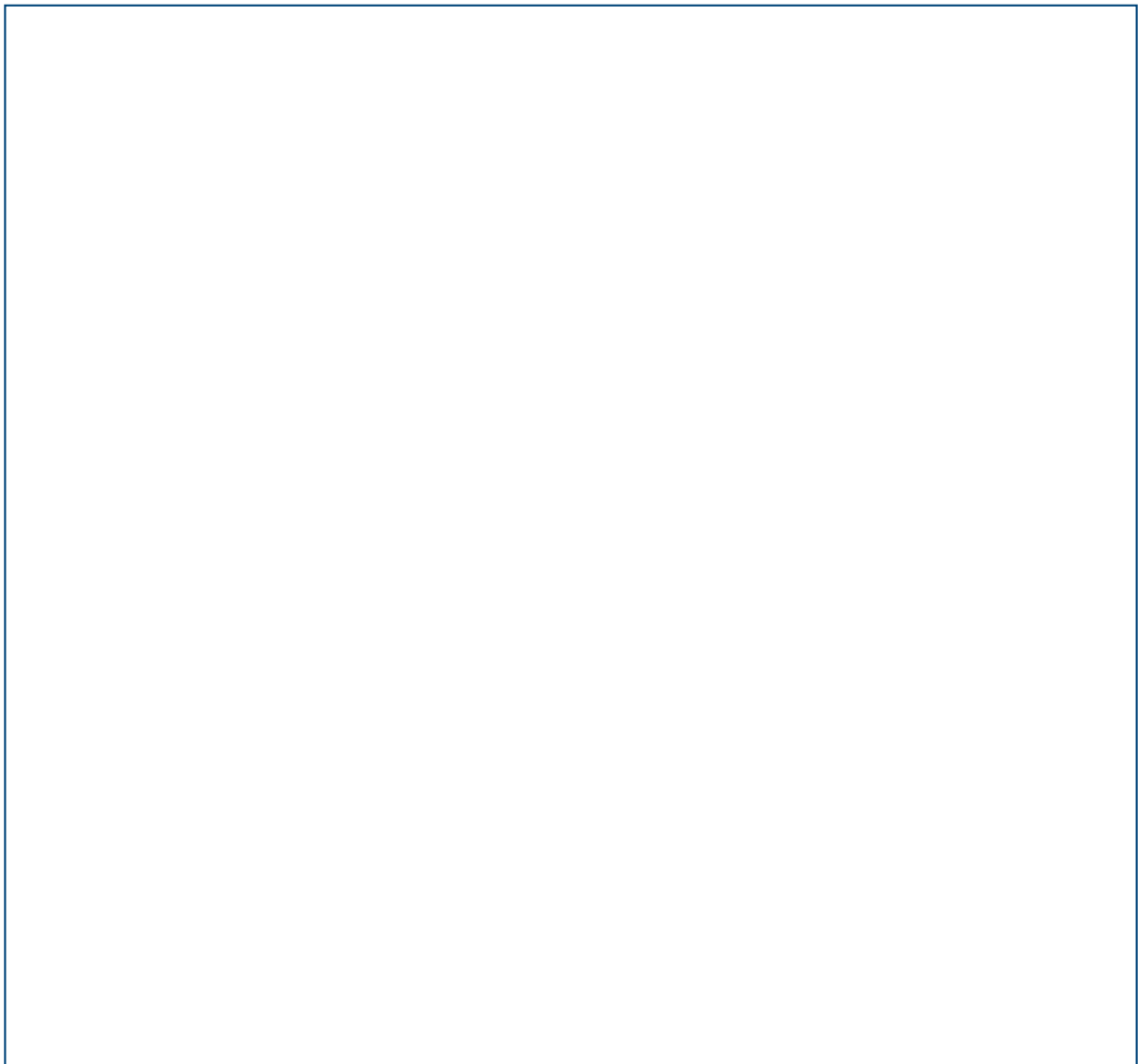
Por suposto, as cuestións complicaríanse dependendo da idade e curso escolar.

Unha vez realizadas estas actividades, chegará o momento de introducilos no tema.

- Pequena introdución histórica na aula. A introdución adaptarase ao curso e idade. Poden contar co apartado de Recursos para o profesor, situado ao final da unidade, xunto coa bibliografía.

Proposta de actividades a realizar con **posterioridade** ao seu coñecemento do material teórico.

- Lembra que algúns destes pintores, como Goya, tamén pintaban para si mesmos e reflectían nas súas pinturas o que acontecía no seu momento histórico ao seu redor, por exemplo a invasión francesa. Pinta un cadro no que reflectes o momento histórico que estamos a vivir hoxe en día. Evidentemente, non importa que pintedes ou debuxedes mellor ou peor...

- Imaxina un **DIÁLOGO** entre os retratados e mais Napoleón. Escribe qué diría e pensaría cada un dos demais.

- Facer un listado de pintores españois e de cadros importantes pintados por eles e que os rapaces os enlacen uns cos outros. Por exemplo:

Velázquez
Goya
Camarón
Picasso

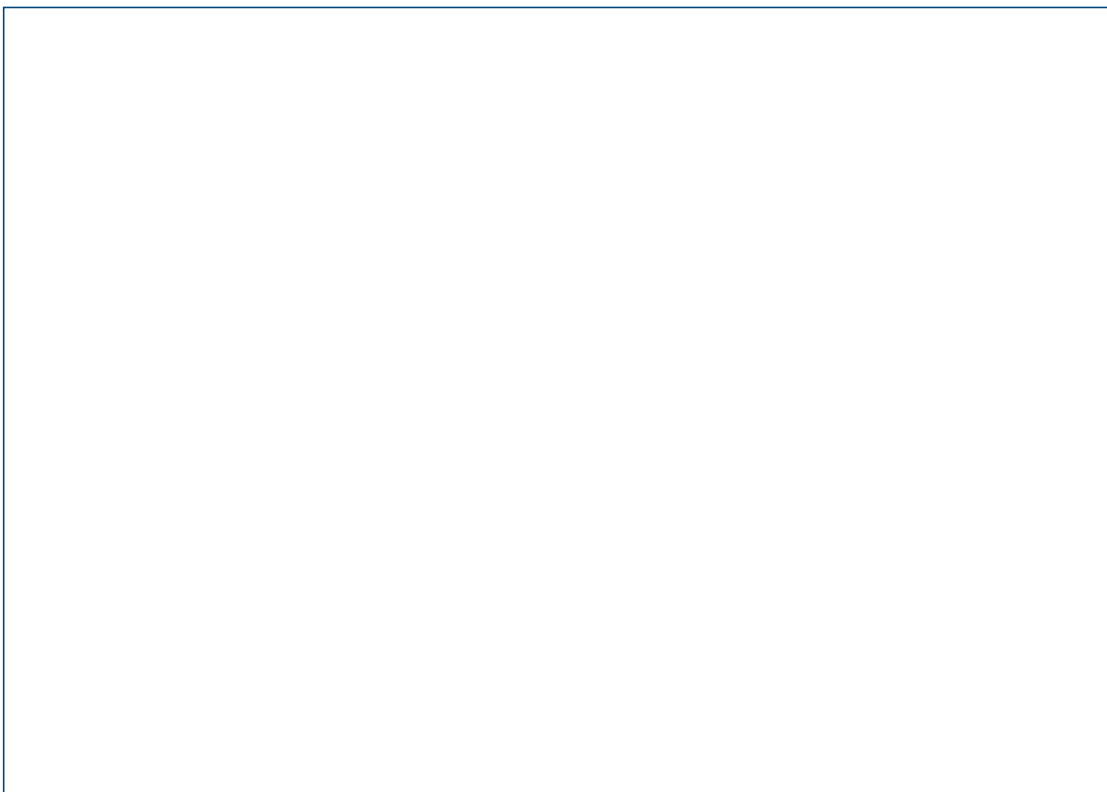
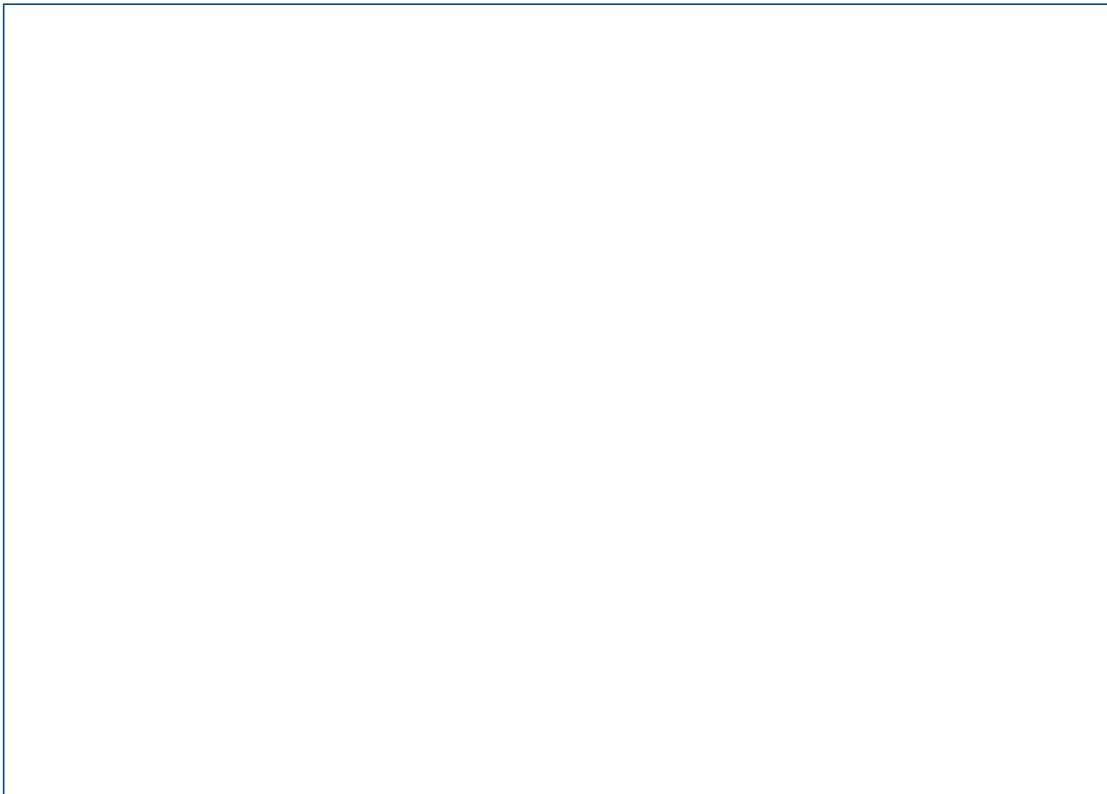
Fusilamentos 3 de Maio
Retrato Papa Pío VII
Guernica
As Meninas

- Velázquez tamén foi pintor de cámara no século XVII. Pintaba para o rei Filipe IV e a súa familia. Compara o cadro das Meninas de Velázquez co da Familia de Carlos IV, de Goya. Que diferenzas e parecidos atopas? Fíxate cómo no cadro de Goya o rei non aparece no centro. Que quere dicir isto?

- Por medio de mimo, imita a unha personaxe histórica do período napoleónico ou ben a un pintor ou unha obra famosa da pintura española e que o adiviñen os teus compañeiros.
- Debuxade un mural ou facede unha colaxe con cadros, feitos, personaxes e figuras históricas do século XIX e da época napoleónica. Quedan moi ben os murais feitos con pezas recortadas de distintos cadros ou artistas e pegadas xuntas.

- Convertédevos en **PINTORES DE CÁMARA** como Camarón e Goya, pero da corte do século XX. Tédesslle que pintar un retrato oficial a alguén da corte: O rei don Xoán Carlos, o príncipe Filipe, a raíña dona Sofía ou dona Letizia, Princesa de Asturias. Ao seu carón pintádelle outro retrato non oficial, tal como o vedes vos. Facede o que poidades, non sodes Goya...

- Unha vez que che explican de qué trata este cadriño de Goya (Recursos para o profesor), ¿que che parece o **PAPEL DA MULLER** no século XIX? Pensas que hoxe en día a situación da muller é igual á do home?

-
-
- Expresa como che cae cada un deles e ponlle tres adxectivos que ao veres o cadro ti penses que se axustan ao personaxe. Como che cae cada un? Pensas que o artista soubo ir alén do físico e captar a maneira de ser do personaxe? Le os teus adxectivos en alto a ver se coincides con alguén máis.

Carlos IV

Fernando VII

Papa Pío VII

- Con respecto ao cadro de Goya de Carlos IV, debes saber que era moi típico representar aos reis a cabalo, pero normalmente o cabalo sostíñase sobre dous ou tres patas, porque se supón que un rei que domina o cabalo tamén domina o reino. Por qué pensas ti que Goya o retrata co cabalo relaxado?

- Coa chegada dos franceses a España e a Guerra de Independencia, a pintura de Goya vai cambiar. Pinta escenas da guerra, como os fusilamentos do tres de maio, e tamén as súas famosas pinturas negras, obras tétricas e escuras que indican cómo os nefastos acontecementos históricos estaban a influír no estado anímico do pintor. Observa estes cadros e di qué sentes cando os miras.

- Despois de veres estas escenas, cal pensas que era o estado anímico de Goya ao pintalas?.

- Vendo este autorretrato de Goya, que pensas del? Como o ves? Cal é a parte máis expresiva dun autorretrato?
- Como vedes, os artistas están moi influenciados pola etapa histórica na que viven. Isto pódese ver moi ben en Goya, Velázquez, Picasso, etc. Pensade se hoxe en día as artes (pintura, música, cine, etc.) seguen a reflectir o que ocorre no mundo actual.